

vseučilišče ni kraj za panslavistične demonstracije. Nazaj prišedši k svoji armadi so intonirali izziva-joče pesmi, kakor „Hej Slovani“ in druge. Vse to so nemški dijaki potrpežljivo, ali ko so kričali Jugoslovani, združeni v bratovski ljubezni, „Sem, če imati korajžo pa šnajt“ je prišlo do spopada. Nekemu predrežnju, ki je kazal vse čas Nemcem svoj gorostasni, raskavi jezik, so malo potipali glavo in še drugemu silovitežu, ki je bil že zamahnil gorjačo nad glavo nekega Nemca, so tudi malo hlače okračali. Našli so kar so iskali. Prvaški listi pa poročajo, da je slovenski dijak brezpraven na nemških univerzah in da se jih napada pri belem dnevu brez vsakega vzroka. Mi pa menimo, če doleti razgrajčača zaslužena kazen, zato še ni brezpraven. In zakaj poročajo take podle laži? Menda mislijo, da bodo na ta način prej dosegli svoj cilj! Ali je pa tudi potreba univerze?! Imamo jih že preveč. Kaj pa bi bila ta nova univerza drugega nego fabrika za uradnike, kjer bi bili ti kričarji, kakor sanjajo, nastavljeni za „univerzitetne profesorje“. Kaj bi te njihove sanje stale, če bi se uresničile? Milijone in milijone! Država, katero hočejo od vseh strani razdreti, naj bi te milijone plačala. Davki, kateri že tako težijo uboge kmetse se bodo povišali. In to brez potrebe, kajti, če so se dosedaj lahko izobraževali na nemških univerzah, bi bilo to mogoče tudi v bodoče. Ali niso nemške univerze vzgojile toliko učenih slovenskih mož, ki so dika slovenskemu narodu? Teh cepcev pa ne bo srečala zdrava pamet ne na tej ne na oni univerzi.

Klerikalna vzgoja. Pretečeni mesec je g. nadučitelj Anton Glasser zapustil faro Sv. Janž na vinski gori. Žalostno za celo faro, da je izgubila tako marljivega učitelja, ki je otrokom tudi nemščino učil. A kaj vraga se je tisti dan zgodilo? Ko se je g. nadučitelj odpočil, začeli so streljati štiri neomikani klerikalni kmetje iz golega sovraštva do učitelja, ker ta ni hotel trobiti v klerikalni rog. Oj le počakajte, možakarji, kmalu se snidete pri sodnji; bodele videli, kaj se pravi za kakšnem učiteljem tako nesramno postopati. Tudi se bodele zagovarjali, kaj se pravi z dinamitom streljati. Ti zagriženi sovražniki učiteljev in napredka so se pač omike le v šoli učili. Ali — skrbeli bomo, da ne zraste drevje v nebesa.

Iz Hoč pri Mariboru in okoliških krajev dobili smo razne dopisnice, na katerih se odrekajo nekateri naših naročnikov „Štajercu“. Zanimivo je, da je na vseh teh dopisnicah ednaka pisava in sicer ni to pisala kmetška temveč gosposka roka. Mi smo nekemu pobožnemu sleparju že na sledu in mislimo, da ga bomo kmalu za ušesa dobili. S takimi sleparijami ne bodejo našega lista premagali!

Panslavisti v Celju. Ob priliki 60 letnice cesarjeve vršila se je v Celju bakljada. Pri temu je bilo zlasti opaziti, da slovenska poslopja niso bila razsvetljena. Pred „narodnim domom“ pa se je zbralo par sto po prvaki hajujskanih mladih ljudi, ki so takoj, ko je prišla bakljada pričeli tuliti „živio“ in pa „Naj živi Srbija“ (!!). Da bi na dnevu cesarjevega jubileja ne prišlo do neljubih prepričkov, sklenilo se je, da se ne razobesi ne nemške, ne slovenske narodne zastave. Vkljub temu sklepu je razobesil dr. Kukevec rdečo-plavo-belo zastavo in se tudi branil, jo odstraniti. Tako jo je morala oblast sama odstraniti. Takšno je patrijotično čustvo prvakov!

Učitelj, viničar, „hauskneht“ ali revolverski junak? Glede učitelja Klemenčiča iz Ptujke gore smo že opetovano pisali. Sicer po pravici povemo, da se nam zdi skoraj škoda, pečati se s to osebo, ki je gotovo primernejša za šnopsarjo nego za šolo. Žal, da moramo zopet šolsko in drugo oblast ter vso javnost opozarjati na hujskarijo in nesramno gonjo, ki jo vzpizirja to človeče. Za danes naj bode omenjen le sledeči slučaj. Dne 2. t. m. se je vršilo na Ptujski gori slovesno odkritje spomenika cesarja Franc Jožefa I. Darovali so k temu spomeniku vsi prebivalci brez razlike strank, torej tudi „Štajercijanci“. Župnik je namreč sam izjavil, da naj ne bode iz napisa nikakoršna politika razvidna, zakar gre župniku tudi vsa hvala. Cesarški spomenik je in mora biti izraz lojalnega nestrankarskega čustva. Cesar je vladar vseh narodov in kadar se njega spominjamo, ponehati mora vsaka narodnostna gonja in vsako politično hujskanje.

To je gotovo prepričanje vseh poštenih in zvestih Avstrijcev. Drugače pa mislijo slovenski panslavisti, katerih misli so vedno deželno-izdajalske. Po panslavizmu nadahnjeni gospodje so tudi na Ptujski gori drugače sklenili, nego je to prebivalstvo z župnikom mislilo. Vodja teh ljudi je seveda od avstrijske države plačani učitelj Ivan Klemenčič. Ta mož, ki ima pač dovolj vzroka, da se skriva pod šolske klopi, da bi ga nobeno človeško oko več ne videlo, se grozovito jezi, ker ni postal nadučitelj. Po našem mnenju bi bilo tako imenovanje tudi smrtni greh. In Klemenčič hoče zdaj svojo prvaško jezo s podvojen panslavistično agitacijo izkazati. Ob odkritju cesarjevega spomenika je imel tudi govor, v katerem je m. dr. dejal: „Naš presvitli cesar naj nas sloveče brani pred našim nasprotnikom in mu podelimo naš slovenski trak v varstvo“. Ta hujskaški govor je bil naperjen proti onim možem, ki se ne strinjajo s panslavistično politiko. Torej celo ob odkritju cesarjevega spomenika ni dalo Klemenčiču miru, da bi ne hujskal. In tak človek je učitelj na javni ljudski šoli! Kakor znano, ima mati njegove pokojne žene v njegovi hiši „šnopsapoteke“ z gostilno. Tam se je vršil slavnostni obed. Pri temu so si nekateri kmeti svojo jezo nad tem hujskajočim govorom ohladili. Na „živio“-klice so odgovorili z besedo „heil“, ne da bi hoteli zato Nemci biti; dokazati so hoteli le, da ne trebijo v panslavistični rog deželnih izdajalcev. Vsled tega jih je pričel Klemenčič vnu poditi. Kmetje so mu pravilno rekli, da krčmar nima pravice gostov vnu metati (Opomba tisk. učenca: Ali je postal Klemenčič menda „hauskneht“, ker le-ta ima taka opravila?). Ali „izobraževalec“ ljudstva Klemenčič je nekega kmetca celo pretepaval. Ko so se „Štajercijanci“ odstranili, je pa šel Klemenčič za njimi na občinsko cesto in je oddal na javnem prostoru 5 revolverjskih strelcev. To je bilo ob 1/2 10. uri zvečer. Mislimo, da bode tega revolverskega junaka kazenska sodnija podučila, da tudi on nima pravice na javnem prostoru streljati. Kaj pa rečeta okrajni in deželni šolski svet k temu? Kako dolgo bode še takšni učitelj podučeval mladino, ki je doma v „šnopsapoteki“ in tam spi? Ali se res čaka, da bo to človeče napravilo nesrečo? Klemenčič se je sam izrazil, da bi bilo bolje, ako postane viničar nego učitelj. Zato zahtevamo še enkrat, da se tega „viničarja“, „hausknehta“ in revolverskega junaka odstrani. Drugače bi se znalo ljudstvo — samo pomagati.

Izjava. Podpisani Vincenc Verdenik, kovač na Slapah, s tem z obžalovanjem preklicujem vse žaljive obdolžitve proti g. učitelju Ivan Klemenčiču na Ptujski gori kot neresnične in ga prosim za opuščanje ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Vincenc Verdenik.

Pomota. V inzeratu okrajne šparkske v Rogatecu v zadnji številki se je nahajala tiskovna pomota. Obrestna mera za vloge ne znaša namreč 4 1/2%, temveč le 4 1/4%. Čitatelji naj se blagovoliijo na to ozirati.

Razprave proti „Štajercu“, odnosno njegovemu odgovornemu uredniku K. Linhart, ki bi se imele vršiti pretekli ponedeljek, so se ustavile. Pri prvi tožbi (z dr. Kronvogelnom) je prišlo do poravnave, pri drugi (z „profesorjem“ Zelenikom) pa se je zadeva preložila. Kadar bode ta tožba končana, popisali jo bomo tako natanko, da marsikateremu ne bode prav.

Živinorejski tečaj se vrši na sadjarski in vinogradniški šoli v Mariboru od 11. do 16. prosinca 1909. Podučevalo se bode praktično in teoretično o krmljenju in ravnanju z živino s posebnim ozirom na vinogradniške ter sadjarske pokrajine. (Glej tozadevni inzerat v današnji številki).

Napad. Trije neznanci so 2. t. m. po noči napadli g. Franca Pozne, ko je peljal po noči pošto v Oplotnico. Le z revolverjem, iz katerega je oddal štiri strelce, se jih je mož ubranil.

V pijanosti so se sprli nekateri fantje v Horvatovi gostilni v zgornji Radgoni. Na poti je napadel fant Šilec viničarskega sina Kavčiča in ga težko z nožem ranil.

Uboj. Mesarski pomočnik Kalman Donasa v Radgoni, znan kot nasilnež, napadel je v pijanosti v Langovi gostilni v Verestu kočarskega sina Forjana in ga težko z nožem ranil. Forjan je drugi dan umrl.

Po svetu.

Na vislice obsojen je bil v Trstu 24 letni Korijančič. Imel je z nekim dekletom otroka; sodnija ga je obsodila na 4 K mesečnega plačila. To je bilo možu preveč. Vtihnopol se je v hišo, vzela dojenčka iz ziboljke, ga nesel v klet in držal v vodi, dokler ni bil mrtev. Porotniki so brezsrčne detomorilca na vislice obsodili.

Zaradi roparskega umora sta bila obsojena v Ljubljani Miha Županc in Anton Sekne na smrt na vislicah.

Koledar je izšel in stane s poštnino vred samo 70 vin.

V vsaki hiši naj bode naš koledar, ki ima dovolj kratkočasne, zabavne in podučne vsebine.

Novo agrarne deželne postave.

Postavo za varstvo planš.

Kapitalistično stremljenje naše dobe in stremljenje po luksusu, ki je žnjim v zvezi, se je pokazalo med drugimi slučajji tudi v avstrijskih alpskih deželah v tem, da se je nakupilo mnogo kmetskih posestev za love. Temu je mnogo pripomogel razvoj naših prometnih sredstev, ki je zmanjšal in zblizal velike razdalje in ki je za bogatega meščana lov posebno olajšal. Ker leži naša zelena Štajerska s svojimi naravnimi krasotami ob glavnih prometnih potih in je tako v najbližji zvezi s prestolnim mestom, je pač naravno, da se je nakupilo toliko kmetskih posestev ravno pri nas. Statistika nam kaže, da je v času od 1885 do 1894 na Gornjem Štajerskem popolnoma izginilo nič manj ko 318 kmetskih posestev, od teh pa se jih kupilo 91 samo za lov. V občinah Kallwang in Wald je v zadnjih 60 letih izginilo 75 kmetskih posestev in 26 planš iz kmetskih rok. V istem razmerju je v letih 1880.—1900. vedno nazadovalo tudi število kmetskih posestnikov in prebivalcev, kakor izhaja iz sledečega pregleda v ljubenskem sodniškem okraju na Gornjem Štajerskem.

Leto	Kmetov	Manj
1880	17.576	
1890	11.396	6180
1900	10.917	479
		6659
		39.8

V letih 1903. in 1904. se je prodalo po podatkih deželne statističnega urada kmetskih posestev nekmetom:

1903 : 255 posestev s 3823 ha
1904 : 472 „ „ 5211 „
Skupaj : 727 posestev s 7034 ha

Od teh se jih je porabilo 80 odst. za love, torej odtegnilo kmetovanju. Temu zelo nevarnemu počenjanju ni smela dežela pustiti nadaljne oblasti; zato se je sklenilo ustvariti zakonita sredstva, ki bi vsaj nekoliko omejila pogozdovanje planš, ki so za našo živinorejo tako zelo važne in potrebne. Tukaj gre vendar za zelo veliko površino, ki pride v vpoštev. Naše štajerske planše zavzemajo 139.004 ha; od teh jih je 107.781 ali 77 1/2 odst. v rokah zasebnih lastnikov in agrarnih družb.

Kar zadeva postavo za varstvo planš samo, ki jo je štajerski deželni zbor sprejel 20. oktobra t. l., je narejena po solnograškem vzorcu in na podlagi vladine predloge, ker je vlada onusket postave, ki se je sprejel 22. marca 1907, zaradi nekih formalnih nedostatkov vrnila deželnemu zboru.

V naslednjem podajamo bistveno vsebino postave za varstvo planš:

V § 1 se postavi kot prvo in temeljno načelo te postave, da se naj ohranijo sedaj obstoječe planše, t. j. planinska zemlja v tej vrsti kulture. Tukaj ne gre samo za zemljišča, ki so v zemljiškodavnem katastru vpisana kot planše, ampak tudi za tako zemljo, ki jo po dejanskem stanju lahko smatramo za planšo. Postavne določbe so se raztegnile tudi na one